

ชื่อเรื่อง	รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพการทำปานชอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน
ผู้วิจัย	ประสิทธิ์ ฉิมบุญมา
หน่วยงาน/คณะ	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ทุนอุดหนุนการวิจัย	กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการถ่ายทอดอาชีพทำปานชอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ประชากร คือ ประชากรชาวบ้านผู้ประกอบอาชีพทำปานชอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีความเชื่อมั่น 0.96 และนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา ในระยะที่ 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและทดลองใช้รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานชอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานชอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2) คู่มือการใช้รูปแบบ 3) แบบวัดทักษะการทำปานชอย ผลการวิจัยพบว่า ได้รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานชอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) กระบวนการถ่ายทอดอาชีพทำปานชอย โดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1 ขั้นนำเสนอสถานการณ์ 2 ขั้นสนทนาแลกเปลี่ยนความคิด 3 ขั้นสาธิตและเลียนแบบ 4 ขั้นยึดแบบและลงมือปฏิบัติจริง 5 ขั้นนำเสนอผลงาน 6 ขั้นสะท้อนคิด 2) บทบาทผู้รับการถ่ายทอด 3) บทบาทผู้ถ่ายทอด 4) สิ่งอำนวยความสะดวก ระยะที่ 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อการประเมินผลการใช้รูปแบบ พบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.08/89.50 และทักษะการทำปานชอยหลังใช้รูปแบบมีคะแนนสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

คำสำคัญ : รูปแบบ การพัฒนารูปแบบ การถ่ายทอดอาชีพ การทำปานชอย

Research Title: The Model of teaching process for sheet-metal plates:
Parn Soi Mae Hong Son Province

Researcher: Prasit Chimboonma

Faculty/Department Faculty of Science and Technology Chiang Mai Rajabhat University

Research Grant: Chiang Mai Rajabhat University Research Fund

Published Year: 2021

ABSTRACT

This research was proceeded through 3 phases. The purposes of phases 1 were: to study the basic information about the condition of career transfer of making Pan Soi in Mae Hong Son Province. The target group included 10 village philosophers who works as a Pan Soi worker in Mae Hong Son province. The research instrument is an interview form and the reliability was 0.95. Present information with descriptive lectures. The purposes of phases 2-3 were: to create and implement the model of teaching process for sheet-metal plates: Parn Soi Mae Hong Son Province, to evaluate the efficiency of model and to compare the making Parn Soi skills of the students before and after participated the model's activities. The target group included 30 students in Mae Hong Son College. The research instruments consisted of 1) The model of teaching process for sheet-metal plates: Parn Soi Mae Hong Son Province 2) Model manual 3) The test of making Parn Soi skills. The findings of this research were as follows: The instructional model consisted of four components: 1) Syntax which includes 6 stages: 1 "present the situation" 2 "discuss and exchange ideas" 3 "demonstration and imitation" 4 "stick to the model and take action" 5 "present the work" 6 "reflect" 2) The role of the recipient. 3) The role of the broadcaster and 4) Facilities. The model being developed had efficiency of 80.08/89.50 which was higher than 80/80 criterion. The testing scores after using the model was statistically higher than before using at the .05 level of significance in sequence.

Keywords: model development, teaching process, Parn Soi Mae Hong Son Province

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพการทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน” ได้รับงบประมาณสนับสนุนการวิจัยจากทุนอุดหนุนการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน ที่ได้สนับสนุนงบประมาณในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความเมตตา อนุเคราะห์เสนอแนะแนวคิดและตรวจสอบเครื่องมือวิจัยอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณปราชญ์ชาวบ้านด้านการทำอาชีพปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์และให้การสนับสนุนด้วยดีโดยตลอด ผู้วิจัยหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพการทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอนต่อไป

คุณค่าแห่งประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยนี้ ขอมอบไว้เพื่อผู้มีพระคุณทุกท่านที่กรุณาอบรมสั่งสอนให้ความรู้ สนับสนุน และเป็นกำลังใจตลอดมา

ประสิทธิ์ ฉิมบุญมา

กันยายน 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	5
2.2 การวิจัยและพัฒนา	9
2.3 การถ่ายทอดองค์ความรู้	12
2.4 การทำปานชอย	18
2.5 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ระยะเวลาที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	28
3.2 ระยะเวลาที่ 2 การสร้างและทดลองใช้	29
3.3 ระยะเวลาที่ 3 การประเมินผลการใช้รูปแบบ	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ระยะที่ 1	36
4.2 สภาพรูปแบบการถ่ายทอดอาชีพการทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	37
4.3 ระยะที่ 2 ผลการสร้างและทดลองใช้รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพ การทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	38
4.4 ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการถ่ายทอดอาชีพการทำปานซอย ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	42
4.5 ข้อค้นพบจากการใช้การทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	44
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	45
5.2 อภิปรายผล	47
5.3 ข้อเสนอแนะ	49
เอกสารอ้างอิง	50
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ภาพประกอบการวิจัย	54
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	57
ภาคผนวก ค แบบประเมินทักษะการต้องลายปานซอย	59
ภาคผนวก ง แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนการทำปานซอย	64
ประวัติผู้วิจัย	67

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์	36
4.2 ผลการประเมินความสอดคล้องของรูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	40
4.3 ระดับผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	41
4.4 ผลการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน	42
4.5 การเปรียบเทียบคะแนน ก่อนใช้และหลังใช้รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานซอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอนของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	43

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 รูปแบบทั่วไปของการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน (Generic model)	11
ผ.1 ตำแหน่งติดตั้งสิ่งก่อสร้างหรือปานชอยบริเวณชายคาของอาคาร	54
ผ.2 การประดับปานชอยบนหลังคาอาคารภายในวัด	55
ผ.3 การประดับลวดลายปานชอยกับองค์พระพุทธรูป	55
ผ.4 การทดลองใช้รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานชอยให้กับกลุ่มตัวอย่าง	56
ผ.5 การทดลองใช้รูปแบบการถ่ายทอดอาชีพทำปานชอยให้กับกลุ่มตัวอย่าง	56

